

Novice iz domačih krajev

Šestdesetletnica koroškega borea. V krogu svoje družine je obhajal 60 letnico rojstva prevaljski župan in banski svetovalec g. Jurij Kugovnik. Rodil se je 22. februarja 1880 v Pliberku na Koroškem. Izučil se je kovaštva ter se čez nekaj let preselil v Prevalje. Ker pa je v Prevaljah videl še precej nezorane ledine, je kmalu pričel delovati v vseh slovenskih katoliških društvih. Leta 1923. je bil izvoljen za poslanca v okrajih Prevalje-Laško in leta 1928. je postal oblastni poslanec in odbornik oblastnega odbora v Mariboru. Od leta 1929. do 1930. je bil predsednik cestnega odbora v Prevaljah in je bil pod tedanjim nasilnim režimom JNS leta 1933. odstavljen. Toda ko je prišla na oblast zopet dr. Koroščeva stranka, je postal leta 1935. član banovinskega sveta ter je bil leta 1936. izvoljen za župana občine Prevalje. G. Kugovniku vsi prav iz srca častitamo k jubileju z željo, da bi ga nam ljubi Bog ohranil še čilega in zdravega do skrajnih mej človeškega življenja!

Duhovniška vest. G. Franc Drevenšek, lanski novomašnik, ki je odslužil vojaški rok v Nišu, je bil nastavljen za kaplana v Stari trg pri Slovenjgradcu.

Smrt radi plina. V sobici za služkinje so našli v Mariboru v Vrtni ulici pri stavbeniku

Nassimbeniju mrtvo 22 letno Rozo Niklovo iz Selnice ob Muri. Dekle je pozabilo zvečer zapreti plin, s katerim se je v spanju zastrupilo in je bila vsaka pomoč zaman.

Pri prevažanju drv se smrtno poškodovao. Jožef Kos, livar na Muti, je peljal na sankah drva iz Zgornje na Spodnjo Muto. Radi oleđenele ceste je zgubil oblast nad sankami in se je zaletel v železno obcestno ograjo. Dobil je tako hude notranje poškodbe, da jim je kmalu podlegel.

Nesreča radi eksplozije petrolejke. V kuhinji grada v Marenbergu je svetica slabo električna luč. Kuharica je prižgala petrolejko in dolivala v njo petrolej iz večje posode. Naenkrat je prišlo do eksplozije, ki je bila tako silovita, da je zračni pritisk dvignil zaklenjena kuhinjska vrata s tečajev in jih pognal 10 m daleč na sredino dvorišča. Popokale so vse šipe, nastal je celo ogenj, katerega so pa domači udušili. Kuharica Marija Brodnik je dobila pri nesreči hude opekline.

Za las ušel smrti. Na vrteče se transmisijsko kolo je hotel potegniti transmisijski jermen tovarniški delavec Avgust Ferk iz Mute.

Advokat dr. Slavko Janc

naznanja, da je otvoril v Ljutomeru svojo odvetniško pisarno. 332

Ravnal je pri tem delu tako neprevidno, da ga je zagrabila transmisija in ga je dvakrat zavrtela okrog ter ga pognala na drugi strani nepoškodovanega na tla. Kako je Bil Ferk v resni nevarnosti, dokazuje dejstvo, da mu je strgal zavrtljaj krog kolesa vso obleko, samo hlače so še ostale na njem.

Stroj za rez odrezal otroku roko. V Kočičah pri Ptujju je bil zaposlen mali posestnik Polajžer z napravljanjem rezi za živino. Pri stroju so mu pomagali tudi otroci. Petletni Ivan, najmlajši Polajžerjev sinko, je porinil roko v stroj, kojega nož mu je odrezal roko popolnoma proč. Fantka so prenesli takoj v ptujsko bolnišnico.

Nesreča radi prevrnjenega voza. Z opeko težko naloženi voz se je prevrnil in pokopal pod seboj 38 letnega posestnika Blaža Kostanjevca od Sv. Marka pod Ptujem. Prepeljali so reveža z zlomljenima nogama in s hudimi notranjimi poškodbami v ptujsko bolnišnico.

Avtomobil je podrl in hudo poškodovao pri Breznem 45 letnega mesarskega pomočnika Franca Sovreta iz Lesc pri Bledu, ki je iskal zaslužka.

Dve osebi podlegli v celjski bolnišnici poškodbam. Ana Reberšak, žena vojnega invalida iz okolice Vranskega, se je preveč približala zakurjeni peči in se ji je vnela obleka. 49 letna žena je dobila tako hude opekline, da je na njih umrla v celjski bolnišnici. — 56 letni dninar Albin Žažija iz Prevalj je prav tako podlegel v celjski bolnišnici zaradi zabadlja-

Bogdan Filoff, predsednik nove bolgarske vlade, ki je prišel na mesto Kjuseivanova

Zastopnik ameriškega predsednika pri Vatikanu M. Taylor, ki je že nastopil svoje mesto

Oliver Stanley, angleški vojni minister, v pogovoru z vojakom na zapadnem bojišču

Tako izgleda avstralski vojak, ki se na strani Angležev bori na zapadnem bojišču

je je pollašal. Vedela je, kaka odločnost se skriva v njenem sinu. Zavedala pa se je tudi, da se bo izpostavil veliki nevarnosti, če bo hotel izvesti svoj načrt.

Fedorov sklep je bil razumljiv. On je hotel popraviti, kar je njegov starejši brat zagrešil: boriti se je hotel za svobodo svoje domovine, ki jo je Klavs izdal in pomagal zaslužiti.

Mladenič je molče stopal ob Nataši. Vsega je prevzela želja po vstaji in je že koval načrte zanjo. Pred njegovimi dušnimi očmi so vstajale ovire, a on je z mladeniškim ognjem drugo za drugo odstranil in se zmagovito bližal cilju.

*

Kmetje iz vasi ukrajinske ravnice so se skrivaj že prej razgovarjali o tem, kako bi se rešili rdeče sužnosti. Fedor je bil eden izmed članov te zarote, zaupnik za Balto. Voditelji so se skrivaj shajali, sedaj v eni vasi, potem spet v drugi. Dogovorili so se, da čim se bo uprla ena vas, ji bodo takoj sledile tudi druge. Znak za vstajo bi bil požar žita. Če hočejo vstajo v tem letu izvesti, bodo morali hiteti, ker se bo začela mlačva in križi žita bodo naglo izginjali s polja.

Smrt Krilova in Olgopora je zadevo pospešila. Fedor je v ogorčenju nad nečloveškim zločinom sklenil, da bo vse tako uredil, da se bo vstaja začela že naslednje noči.

Zvečer bo poslal zanesljive može v sosedne vasi, ki bodo sporočili, da bodo naslednjo noč na baltskih njivah zagoreli križi žita. Ko bodo zagledali plamen, naj zažgo tudi na svojih njivah križe. Nato pa naj izkopljejo iz zemlje puške, ki so skrite od Denjikinovega poraza sem.

Fedorja je Krilova smrt tem bolj pretresla, ker je že dolgo ljubil Natašo. Tako je dekletova bol postala tudi njegova. Ker je vedel, kaka čustva je Nataša gojila do njegovega brata, je skrival svojo ljubezen. Upal pa je, da bo v deklici polagoma zamrla misel na Klavs in takrat ji bo lahko odkril svoja čustva.

Ko je sklenil, da bo naslednjega dne dal znak za vstajo, je za nekaj časa odtrgal misli od te resne zadeve. Prijel je Natašo za roko in mehko dejal:

»Nataša, bodi močna! Čeravno si izgubila očeta, ne boš ostala brez opore. Dokler bodo moje roke sposobne za delo, ne bo sile ne tebi, ne materi in bratu.«

»Fedor, ti si dober!« je odvrnila deklica in ga hvaležno pogledala. »Kaka sreča, da se bomo mogli zateči k vam v naši stiski! Tako ne bomo sami!«

»Ne, Nataša, ne boste sami! Vi in mi bomo eno. In vsa Balta bo z nami! Rekel sem ti, da bo smrt tvojega očeta znak za vstajo. Sklenil sem, da se ne bomo dalje obotavljali. Vem, da je nevarno, kar začnem. A prišel je čas, da nastopimo. Povej, ali prav ravnam?«

ga vrget še preko Beograda. Po tej sijajni zmagi, ki je Dunaj obvarovala tretjega obleganja po Turkih, so princa v cesarskem mestu sprejeli z nepopisnim navdušenjem, na dvoru pa precej nemilostno. Namesto vsake druge prošnje za oprostitve je vojskovodja položil samo pečat turške države cesarju Leopoldu pred noge in cesar mu je nato odpustil ter ga obsul s častmi.

Poskusi s številko devet. Mnogi ljudje smatrajo devetico za srečno številko. To število pa ima še nekatere druge posebnosti, ki se nam razodenejo pri računanju. Če devetico pomnožimo, bomo ugotovili, da je prečna vsota števil, ki jih dobimo enaka 9. Tako nam da 5 × 9 število 45, 4 in 5

ja, katerega je dobil v trebuh 23. februarja od neznanca.

Huda nesreča radi neprevidnega ravnanja s puško. 25 letni viničar Štefan Kranjc od Sv. Jakoba v Slov. goricah je hotel ustreliti vrano in je naslonil puško ob drevo. Puška se je izprožila in naboj je zadel Kranjca v prsa. S smrtjo se borečega reveža so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Šolar si zlomil pri smučanju nogo. V Rečici ob Savinji si je zlomil nogo pri smučanju 12 letni Ivan Grobelnik, sin malega posestnika v Poljanah.

Smrtno ponesrečil pri podiranju v gozdu. V Šmartnu pri Litiji je pri podiranju smrek v gozdu smrtno ponesrečil 34 letni Franc Primož z Vrat nad Bogenšperkom. Izpodžagana smreka se je zrušila nanj, veje so mu strle prsni koš in rebra in so se mu zarinile v pljuča. Po prenosu iz gozda na dom je smrtno poškodovani izdihnil.

Nadaljevanje ceste skozi Pušo na Pohorju. Iz Ribnice na Pohorju nam poročajo: Banska uprava je obvestila občino po bivšem poslancu g. Gajšek, da je za nadaljevanje ceste skozi Pušo pri banovinski hranilnici dravske banovine v Ljubljani naložen znesek 150.000 din, cestni odbor pa bo prispeval to leto tudi 100.000 din. Tako torej je za letos že preskrbljeno 250.000 din in se bo z delom takoj pričelo, ko se bodo vremenske razmere zboljšale in ustalile. Naši brezposelni delavci že komaj čakajo na zaslužek.

Nad dva milijona din bo stala regulacija Drave med Ptujem in Budino. Pri banki upravi v Ljubljani je bilo izražanje regulacijskih del na Dravi od Ptuja do Budine, ki so preračunana na vsoto 2.926.000 din. Dela je izdružila ljubljanska tvrdka A. Pretnar, ki je ponudila na zgoraj omenjeno vsoto 1.4% popusta. Ako bo ministrstvo licitacijo odobrilo, bodo z delom takoj pričeli in bo podeželsko delavstvo oskrbljeno z delom in zaslužkom skozi poletje ter jesen.

Izreden hrast. V graščini Negova, ki je last kneza Trautmansdorfa, je kupil lesni trgovec Franc Klobasa iz Očeslavcev hrast, ki je bil visok 32 metrov in je imel 11 kubikov prostornine. Spodnji, 6 m dolgi del orjaškega drevesa je peljalo iz gozda do banovinske ceste 12 konj. Kupec hrasta je moral dati napraviti za prepeljavo posebno močne sani. Delavci so delali štiri dni priprave, da se je odvoz v Gornjo Radgono sploh lahko začel.

Elektrifikacija Halož. Na večkratno zahtevno in klic Haložanov v našem listu se je le začela zanimati banska uprava za elektrifikacijo Halož. Na pobudo banovine se je že vršil sestanek zanimancev pri Sv. Barbari v Halo-

V večkrat je že prepozno, nikoli pa ni prezgodaj, da se začne s pravilno nego zob.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

zah, na katerem nam je delegat »Ptujске združne elektrarne« podal razna pojasnila. V kratkem pride tja tudi banovinski strokovnjak bankski načelnik g. inž. Rueh radi potrebnih priprav za sestavo načrtov. Haložani pozdravljajo to akcijo in želijo, da bi bila vsaka hiša opremljena z električno lučjo in bi se naj prigrasil sleherni gospodar. Čim več bo naročnikov za električni tok, tem cenejše bodo naprave. Tudi občina Sv. Andraž v Haložah se je pridružila. Ker ima banovina v tem kraju svoje posestvo in trsnico in bo letos zidana Kmetijska šola, imajo Haložani upanje, da bo radi tega prišla napeljava ugodnejša, ker bo tudi banovina potrebovala elektriko pri svojih napravah.

Stare 50 dinarske kovance bodo zamenjali vsi poštni uradi v državi do 16. avgusta 1940. Poštni uradi so to dolžni storiti po nalogu poštnega ministra.

Carine prosto žveplo za vinograde se bo letos pri nas uvažalo po odredbi finančnega ministra.

Invalidski odsek je začel po posebni ministrski odredbi delovati s 1. marcem pri banki upravi v Ljubljani.

Požari

Do golega zidovja je pogorelo v št. Petru v Savinjski dolini veliko župnijsko gospodarsko poslopje, v katerem je bilo precej sena, krme, žita in raznih gospodarskih potrebščin. Rešili so samo živino.

V Zg. Gorici pri Račah se je pojavil rdeči petelin v hiši posestnika Ivana Pernata. Ogenj je preskočil tudi na sosednje gospodarsko poslopje. Skupna škoda znaša 25.000 din.

V Podvincih pri Sv. Marjeti na Dravskem polju je zgorela posestniku Francu Petroviču 5000 dinarjev vredna domačija.

Orožnik ustrelil na pobegu nasilnega tolovaja. V lanskem februarju je pobegnil iz zaporov v Subotici nevaren vlomilec ter ropar Herič. Pred kratkim se je zatekel begunec v okolico Ptuja, kjer je njegov dom. Orožniška patrolja od Sv. Urbana je zagledala sredi minulega tedna Heriča v Plojevem hlevu na Mestnem vrhu. Obkoljeni tolovaj se ni odzval pozivu na predajo in je celo streljal na orožnike, ki so se tudi poslužili orožja in je že prva krogla smrtno pogodila nasilnega roparja. Ustreljeni je bil star 30 let in je dobro leto ogrožal imetje ter življenje podeželanov od Ptuja pa do Središča in Štrigove.

Cerkveni rop na Prihovi pri Konjicah. V noči na 28. februar je nekdo vlomil v tukajšnjo župno cerkev. Dvignil je z železnim drogom s tečajev stranska vrata nasproti zakristiji, ki so bila zapahnjena z močnim železnim drogom. Razdril je nabiralnik za velikim oltarjem in zamorčka na stranskem oltarju ter odnesel nabrani cerkveni denar. Tabernakelj je ostal nedotaknjen. Njegov plen pa ni poplačal truda, ker se iz nabiralnikov večkrat pobira. Dobil je morda vsega skupaj komaj 10 din. Sledi v snegu so kazale, da je bil samo eden, ki bo kmalu v rokah pravice.

Velik vlom v Ljubljani. V noči na 1. marec je bil izvršen v Ljubljani vlom v znano drogerijo in fototrgovino »Hermese« na vogalu Miklošičeve in Pražakove ulice. Ukradenih je bilo 50 fotografskih aparatov, ki so vredni 100.000 din. Zavarovalnina znaša 60.000 din. Tvrška je razpisala nagrado 10.000 din onemu, ki bi pokazal sled za razvozlanje vlomna.

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem diščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefovca« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3-4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovca« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35

pa je 9. Na isti način nam da 9×9 število 81, prečna vsota 9, a 13krat 9 je 117, in spet je prečna vsota 9.

Zimski plašči v Nemčiji. Nemške oblasti nameravajo malo zrahljati odredbo, po kateri sme vsak Nemec dobiti nov zimski plašč le pod pogojem, da svojega starega brezplačno odda. Po novem bodo v družinah z mnogimi otroki kak star plašč lahko obdržali, če bodo mogli dokazati, da se da še predelati in uporabiti za otroke. Razen tega bodo plašč lahko obdržali tisti ljudje ki lahko dokažejo, da jim bo služil na poti do dela ali med delom samim in bo tako pomagal štediti novi plašč, oziroma da ga bodo lahko predelanega uporabili za družino. Gospodarski uradi, ki odlo-

»Prav! O, kako rada bi ti pomagala! Toda kako, ko sem slabotna ženska.«

»Nataša, v veliko pomoč mi boš. Če si bom mogel reči: »Nataša je z menoj«, se bo moj pogum podvojil in se ne bom bal nobene nevarnosti.«

Deklica ga je začudeno pogledala in vprašala:

»Fedor, kako bi ti mogla misel name pomagati?«

Mladenič ni takoj odgovoril. Čutil je, da je napočil zanj odločilni trenutek, a ni našel besed, s katerimi bi Nataši odkril svoja čustva. Šele čez čas je z negotovim glasom odvrnil:

»Nataša, povedal ti bom to, kar že leta sem skrivam v srcu: ljubim te in vsaka moja misel je pri tebi. Ti si meni vse, čeravno tebi ni zame.«

Deklica je zardela, sklonila glavo in tiho vprašala:

»Kako veš, da meni ni zate?«

»To sklepam iz tvojega hladnega vedenja, iz tvoje prisiljene prijaznosti in po...«

Nataša je proseče pogledala fanta in s tresočim glasom rekla:

»Fedor, nehaj! Spomni se na preteklost! Leta sem nosim v srcu rano. Lepe sanje o sreči so se razpršile...«

»Vem vse to. Videl sem tvoje trpljenje in sem s teboj vred trpel. Pri tem se je moje srce vse bolj ogrevalo zate. Ljubezni nisem dušil, ker se je zate zdelo tudi

bučilo upanje, da bo sčasoma zacelila tvoja srčna rana in boš mogla tudi ti mene ljubiti.«

Nataša se je oklenila mladeničeve roke. Vsa je drhtela.

»Nataša!« je zašepetal Fedor, »čutim, da ti roka drhti.«

»Da, drhti, ker mi tudi srce drhti!« je odgovorila šepetaje.

Dospela sta do tesne ulice, ki je vodila proti Natašinemu domu. Ustavila sta se.

»Fedor, kako sem ti hvaležna za vse, kar delaš zame!« je zajecjela Nataša.

Oči je dvignila in se zagledala v fantov obraz. V njih so se svetlikale solze kot dragoceni biseri.

»Nataša, kaj pa delam zate posebnega?« se je skušal smehljati mladenič.

»Ali nisi ti moja edina opora v teh težkih trenutkih?«

»Nataša, vedno bi hotel biti tvoja opora! Toda to vedno je tako daleč!...«

»Fedor, jaz ne bi hotela biti vzrok vstaje, na katero se pripravljáš. Kaj, če se ponesreči in te bo stala življenje?«

»Torej ima moje življenje zate kako vrednost?« je vzkliknil Fedor.